

Jentelek og guttelek

Av Jeanette Fich Jespersen, cand.mag., leder av KOMPAN Play Institute

Jenter og gutters adferd er forskjellig helt fra den tidlige barndom. Selv om de ennå ikke er helt bevisste på egne kjønnsroller, atskiller likevel deres lekemønstre seg allerede i 3-4 års alderen. Gutter er således ofte mer fysiske og tiltrukket av "villere" lek, hvoretter jenter er roligere og oftere leker med bamser og dukker.

Det samme mønsteret gjentar seg, når man ser på jentene og guttenes estetiske preferanser. De tegner forskjellige ting. Guttene tegner tema som har med makt og konkurranse å gjøre (monstre, kjøretøy og våpen), mens jentene tegner mer naturlige scenarier (mennesker eller dyr). I en undersøkelse, hvor barn i alderen 8-11 år ble bedt om å tegne vann, tegnet jentene rolige elver og hav, i motsetning til guttene som tegnet opprørt hav.

Det tegner seg således en hovedtendens i undersøkelsene om adferdsmessige forskjeller mellom gutter og jenter. La oss stille opp fem av disse forskjellene i to kolonner.

Jenter

To og to, tre og tre
Forhandling (unngå konflikter)
Nærhet (styrt av vennskap)
Aksept
Skjønnhetens estetikk (lyserødt tyll, blomster)

Gutter

Gjenger, grupper
Hierarki (lederen bestemmer)
Prestasjon (styrt av ønsket om at være god til noe)
Beundring
Seierens estetikk (våpen, Supermann)

Denne meget forenklede modellen kan, om ikke annet, gi en forklaring på fordommen om at jenter er intrigante. Har man nemlig funnet en tredje lekekamerat og har forhandlet seg frem til betingelsene for den neste leken uten å skape konflikter og alt ser lyst og lykkelig ut (og det kan ofte ha tatt en del tid å nå så langt). Ja, så er det ikke noe som er så irriterende, som at noen spør om de også kan få være med! Det kan lett bety at man må starte helt forfra med å få tingene lagt til rette.

For gutter finnes faktisk ikke en slik situasjon. Det er én leder og hvis du ikke aksepterer ham - hold deg vekke eller kjemp som en mann! Hvis du vinner, er du den nye lederen. Hvis du taper, så må du bli og adlyde. Som regel er der ett argument som vinner, nemlig muskelkraft!

Noe av det som gjør gutter og jenter forskjellige, kan også forårsake problemer. Hvis man som jente liker å være sammen to og to eller tre og tre, blir man lettere sjikanert vekk fra

f.eks. lekeplassen. Man vil ofte få oppleve at skolegården er besatt av de mer fysisk utagerende guttene, mens jentene står rundt omkring i grupper og kikker på guttene. Det samme gjelder for PC-rommet i fritidsklubben.

Dette har ført til at en del skoler har kjønnsoppdelt noe av undervisningen – med et positivt resultat. Jentene påstår at de lærer mer i de timer hvor de ikke blir avbrutt av guttene. De sier at de lettere kan komme til ordet og at det blir lyttet mer til dem, enn når det er høytropende gutter i klasserommet.

Den kjensgjerning at jenter ofte holder sammen parvis eller tre og tre, mens guttene opptrer i gjenger eller større grupper, er en viktig iakttagelse også med hensyn til tilpasning av lekeplasser. Man vil ofte se lekeplasser som er veldig åpne og hvor lekeapparatene er beregnet for at mange barn kan leke på dem samtidig. Ved planlegging av skolegårder kunne det derfor være en idé å tilpasse små hjørner beregnet for jenter i mindre grupper.

I Østerrike og England har man tilrettelagt lekeplasser med noen områder spesielt tilpasset for jenter. Begrunnelsen er at guttene under de fleste omstendigheter vil innta ethvert område, da de er ekstremt synlige i deres fysisk betonedde og høytropende adferd. Ofte vil jentene simpelthen ikke få mulighet for å innta fellesområder når guttene er der.

Og når alt dette er sagt, er det verd å huske på at en av de mest populære leker i skolegården stadig er 'jentene etter guttene' ...eller 'guttene etter jentene'.

Copyright: KOMPAN A/S

